

หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม การงานอาชีพ

งานธุรกิจ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

มาลี ดวงตาประเสริฐ

ผู้ตรวจ

ผศ.ดร.ปัญญา ทองนิล
ผศ.ดร.กิตติคม คำวิรัตน์
จันทนา นนทิก

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช

คำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

งานธุรกิจ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา ค้นคว้า สืบค้นและฝึกปฏิบัติในเรื่อง ชีวิตประจำวันกับงานแสนสุข ทักษะดีมีอนาคต เลือกอาชีพที่มีความมั่นคง

โดยการวิเคราะห์อาชีพและทักษะในการทำงาน แนวทางการเลือกอาชีพ และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการจัดการด้านการทำงานในครอบครัวและงานอาชีพ

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจความหมายของการทำงานในชีวิตประจำวันและมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกัน หลักการทำงานอย่างมีทักษะการจัดการ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน แนวทางเข้าสู่อาชีพ คุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ การเลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ ประสบการณ์ในอาชีพ มีทักษะกระบวนการทำงาน การจัดการ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข เห็นคุณค่าและแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในการทำงานอย่างคุ้มค่า โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีพและการทำงานในชีวิตประจำวันอย่างมีความคิดสร้างสรรค์

ผลการเรียนรู้

- อธิบายความหมายของการทำงานในชีวิตประจำวัน
- บอกหลักการทำงานที่ดี
- มีทักษะการจัดการ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- สามารถใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันได้
- ระบุและอธิบายแนวทางเข้าสู่อาชีพ
- บอกคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ สามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ
- มีทักษะกระบวนการทำงาน การจัดการ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานร่วมกัน
- เห็นคุณค่าและแนวทางในการประกอบอาชีพสุจริต มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมในการทำงานอย่างคุ้มค่า โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีพและการทำงานในชีวิตประจำวันอย่างมีความคิดสร้างสรรค์

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม การงานอาชีพ

งานธุรกิจ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

มาลี ดวงตาประเสริฐ.

หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานธุรกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6.

– กรุงเทพฯ : แม็คเอ็ดดูเคชั่น, 2563.

72 หน้า.

1. ธุรกิจศึกษา. I. ชื่อเรื่อง.

650.07

ISBN 978-616-345-174-3

สงวนลิขสิทธิ์ : มกราคม ๒๕๖๓

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วน
หนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้รับอนุญาต
เป็นลายลักษณ์อักษร

จัดทำโดย

MAC EDUCATION

ส่งมอบลิขสิทธิ์ไปรษณีย์ลาดพร้าว

ในนาม บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด

เลขที่ ๙/๙ อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว ๓๘ ถนนลาดพร้าว

แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๐-๒๕๓๘-๒๐๒๒-๗ โทรสาร ๐-๒๕๓๘-๒๐๒๘

www.MACeducation.com

พิมพ์ที่ : บริษัท กรีนแอปเปิ้ล พรินติ้ง จำกัด

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานธุรกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ เล่มนี้ ผู้เขียนได้จัดทำขึ้น โดยนำมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาวิเคราะห์และจัดทำผลการเรียนรู้ พร้อมทั้งเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ที่เน้น งานธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการนำไป ปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน

การนำหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติมเล่มนี้ไปใช้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียน การสอนในรายวิชาการงานอาชีพได้ เนื่องจากในการจัดทำหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ผู้เขียนได้ยึดตัวชี้วัดช่วงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โดยนำมาเพิ่มเติมรายละเอียดในเนื้อหาความรู้ กิจกรรม การฝึกปฏิบัติจริง ภาระงานตามสภาพจริงให้ชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยผู้เรียนสามารถ ตรวจสอบเป้าหมายการเรียนรู้ว่าผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ส่วนครูผู้สอนให้ดูเพิ่มเติมจาก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เขียนได้จัดทำไว้คู่กับหนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม เล่มนี้

ท้ายนี้ผู้เขียนหวังว่า หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานธุรกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพเล่มนี้ คงจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับ งานธุรกิจไม่มากนักน้อย หากมีข้อเสนอแนะประการใด ผู้เขียนยินดีน้อมรับเพื่อนำไปปรับปรุง ต่อไป

มาลี ดวงตาประเสริฐ

คำชี้แจง

สำหรับครูผู้สอนและผู้ปกครอง

หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด ได้จัดทำและพัฒนาขึ้นใหม่ให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยในการจัดทำและพัฒนาหนังสือเรียนครั้งนี้ นอกจากการจัดเนื้อหาให้ตรงกับสาระแกนกลางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแล้ว ยังได้นำผลการวิจัยประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ซึ่งบริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยมาดำเนินการพัฒนาหนังสือเรียนชุดนี้ ดังนี้

- ๑. จัดทำสาระการเรียนรู้ให้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางกำหนดให้เรียนในแต่ละปี
- ๒. จัดทำผลการเรียนรู้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักและความพยายามของสถานศึกษาที่จะจัดการเรียนการสอนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด
- ๓. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อฝึกกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งสามารถศึกษารายละเอียดได้จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่บริษัทได้จัดทำขึ้นตามแนวทางการวางแผนแบบมองย้อนกลับ (Backward Design) ทั้งนี้ผู้สอนควรชี้แจงและให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนปฏิบัติได้จริง
- ๔. จัดทำเนื้อหาเพิ่มเติมนอกเหนือจากหนังสือเล่มนี้ โดยบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบคุณภาพเอง

ในรูปแบบ MAC e-knowledge ผู้สอนและผู้เรียนที่มีความสนใจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สามารถหาข้อมูลได้ที่ www.MACeducation.com ซึ่งมีฐานข้อมูลที่ท่านสามารถ Download มาศึกษาได้

๕. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้สอนได้วิจ้ยชั้นเรียนและเขียนรายงานการวิจัยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมทางบริษัทได้จัดทำแบบฟอร์มแนวทางการเขียนรายงานเพิ่มไว้ในทุกหน่วยการเรียนรู้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตระหนักว่า ควรใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานธุรกิจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เล่มนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นจึงมั่นใจได้ว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ท้ายนี้ บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความไว้วางใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ของบริษัทด้วยดีเสมอมา และเพื่อสนองโมติจิตอันดีของทุกท่าน บริษัทจึงขอตั้งปณิธานว่า จะสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อวงการศึกษาตลอดไป

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ชีวิตประจำวันกับงานแสนสุข

ตรงตามมาตรฐาน ง ๑.๑

- ๑. ความหมายและความสำคัญของงานในชีวิตประจำวัน
 - งานอาชีพ ๒
 - งานบ้าน ๒
 - กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ ๖
- ๒. ความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน
 - ความคิดสร้างสรรค์ ๕
 - การทำงานร่วมกัน ๑๑
 - หน้าที่และบทบาทของตนเองที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ๑๔
 - กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ ๑๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทักษะดีมีอนาคต

ตรงตามมาตรฐาน ง ๑.๑ และ ง ๔.๑

- ๑. ทักษะการจัดการ
 - การจัดการงานอาชีพ ๑๕
 - การจัดการงานประจำวัน ๑๕
 - การจัดการเกี่ยวกับอาชีพ ๒๐
 - การดำเนินการทางธุรกิจ ๒๒
 - ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ๒๗
 - กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ ๓๕
- ๒. สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการทำงาน
 - ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน ๔๐
 - ทักษะการแสวงหาความรู้ ๔๐
 - ทักษะการแสวงหาความรู้ ๔๑

- คุณลักษณะที่ดีในการทำงาน ๔๒
- การใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงาน ๔๓
- การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๔๔
- ๓. การใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ๔๔
- กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ ๔๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เลือกอาชีพที่มีความมั่นคง

ตรงตามมาตรฐาน ง ๔.๑

๑. แนวทางเข้าสู่อาชีพ ๔๘
๒. การเลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ ๕๑
 - หลักการเลือกและใช้เทคโนโลยี ๕๑
 - เหตุผลในการเลือกและใช้เทคโนโลยี ๕๑
๓. ประสบการณ์ในอาชีพ ๕๒
 - การจำลองอาชีพ ๕๒
 - กิจกรรมอาชีพ ๕๓
๔. คุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ ๕๕
 - กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ ๕๖

บรรณานุกรม
ดัชนี

หน้า

๔๗

๔๘

๕๑

๕๑

๕๑

๕๒

๕๒

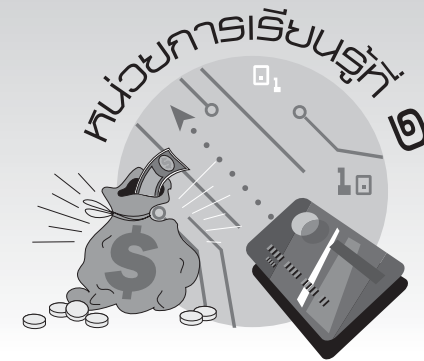
๕๓

๕๕

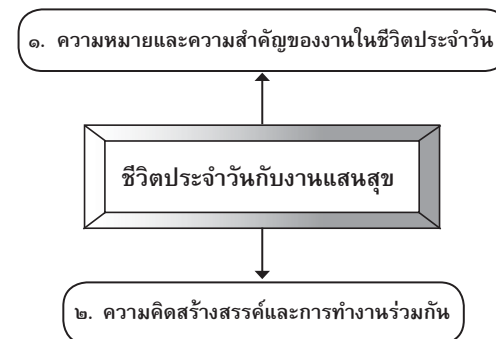
๕๖

๖๑

๖๒

ชีวิตประจำวันกับงานแสนสุข

ผลการเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของงานในชีวิตประจำวัน
๒. อธิบายความหมายและประโยชน์ของความคิดสร้างสรรค์
๓. จำแนกลักษณะของความคิดสร้างสรรค์
๔. สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

๑. ความหมายและความสำคัญของงานในชีวิตประจำวัน

ปัจจัยสี่ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ นอกจากนี้ในปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากขึ้น ทำให้สามารถสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทสิ่งของเครื่องใช้เพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นปัจจัยที่ ๕ ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเช่นกัน การได้มาซึ่งปัจจัยสี่และปัจจัยที่ ๕ ต้องใช้ความสามารถในการทำงานเพื่อการดำรงชีพ อันเป็นการทำงานเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำได้ ๒ ลักษณะ คือ งานอาชีพและงานบ้าน

งานอาชีพ

งานอาชีพ หมายถึง งานที่ทำเป็นประจำ เพื่อให้เกิดรายได้ที่จะนำมาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นงานที่อาจทำได้ทั้งนอกบ้านและในบ้าน โดยการทำงานอาชีวดังกล่าวจะมีความเกี่ยวข้องกันและเกิดผลกระทบกับชีวิตความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันหลายประการ ดังนี้

งานอาชีพในลักษณะต่างๆ

๑. **รายได้** คือ ค่าตอบแทนจากการทำงานอาจเป็นรายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือน รายได้จากการทำงานอาชีพของแต่ละคนมักน้อยต่างกันขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และลักษณะของงานที่ทำ

๒. **ปัญหาในการเดินทาง** การทำงานอยู่ไกลจากบ้านและต้องเดินทางไป-กลับ ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ประสบปัญหาจราจรติด ทำให้สุขภาพเสื่อมโทรมได้

๓. **การให้เวลากับครอบครัว** อาชีพบางอาชีพมีเวลาในการทำงานไม่แน่นอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งการพักผ่อนนอนหลับ ความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัว

๔. **ความยากจนและความเครียด** การทำงานอาชีพมีลักษณะงานและรายได้ที่แตกต่างกัน งานที่ไม่ต้องใช้ความสามารถมาก ทำงาน ไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องงาน แต่มีรายได้ต่ำ ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย งานบางอย่างต้องใช้ความสามารถในการทำงานมาก ทำให้เกิดความเครียดหรือความเมื่อยล้าจากการทำงาน

๕. **การมีสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน** การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงานเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้มีความสุขกับการทำงาน

๖. **สุขภาพอนามัย** การทำงานไม่ว่าจะงานใดก็ตามย่อมส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของคนตามความยากง่ายของงานนั้นๆ ดังนั้นจึงต้องดูแลรักษาสุขภาพของตนเองให้ห่างจากโรคและอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

ดังนั้น ผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจึงต้องเลือกวิธีการทำงานที่เหมาะสม และมีสติในการวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ ระวัง และมีความรับผิดชอบ

งานบ้าน

งานบ้าน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตประจำวันในการสร้างความสุขให้กับสมาชิกทุกคนในบ้าน ซึ่งต้องปฏิบัติเป็นประจำ โดยอาศัยความร่วมมือของสมาชิกทุกคน

ขั้นตอนการวางแผนทำงานบ้าน มีดังนี้

๑. **วิเคราะห์องค์ประกอบ** โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของงานว่ามีงานหรือกิจกรรมใดบ้างมีความยากง่ายอย่างไร

๒. **รวบรวมข้อมูล** รวบรวมข้อมูลชนิดของงาน เพื่อนำมากำหนดระยะเวลาหรือช่วงเวลาในการทำงาน โดยอาจแบ่งชนิดของงานได้ดังนี้

ชนิดของงาน	ลักษณะงาน		
	ประจำวัน	ประจำสัปดาห์	ประจำเดือน
๑. งานประกอบอาหาร	- เตรียมและประกอบอาหาร - จัดโต๊ะอาหาร - ทำความสะอาดภาชนะเครื่องใช้และโต๊ะรับประทานอาหาร	- ทำความสะอาดตู้กับข้าว - ทำความสะอาดตู้เย็น	

๓. **เขียนแผนปฏิบัติงาน** เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมและระยะเวลาที่กำหนดมาเขียนเป็นแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถแบ่งได้ ๓ แบบ คือ แผนการปฏิบัติงานประจำวัน แผนการปฏิบัติงานประจำสัปดาห์ และแผนการปฏิบัติงานประจำเดือน

- ๑) ชื่องานที่ปฏิบัติ
- ๒) กำหนดจุดประสงค์ในการทำงาน เช่น เพื่อความสะดวก เพื่อความสวยงาม
- ๓) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้
- ๔) กำหนดระยะเวลา ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าทำวันใด เวลาใด และใช้ระยะเวลาเท่าไร
- ๕) กำหนดขั้นตอนในการทำงาน ระบุให้ชัดเจนว่างานใดทำก่อนหลัง
- ๖) กำหนดผู้รับผิดชอบ ระบุผู้รับผิดชอบให้เหมาะสมกับงาน
- ๗) กำหนดค่าใช้จ่าย กำหนดรายการวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องซื้อและประมาณการ

๕. จัดทำตารางปฏิบัติงาน เมื่อเขียนแผนการปฏิบัติงานเรียบร้อยแล้วให้นำมาเขียนเป็นตารางปฏิบัติงาน ดังนี้

[illegible]

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ

กิจกรรมที่ ๑ จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. จงอธิบายลักษณะการทำงานเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันว่าทำได้กี่ลักษณะ อะไรบ้าง
๒. จงอธิบายความหมายของงานอาชีพ
๓. จงอธิบายว่าการทำงานอาชีพจะมีความเกี่ยวข้องกันและเกิดผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันในด้านใดบ้าง
๔. จงอธิบายความหมายของงานบ้าน
๕. จงอธิบายขั้นตอนการวางแผนทำงานบ้าน
๖. แผนปฏิบัติงานสามารถแบ่งได้เป็นกี่แบบ อะไรบ้าง จงอธิบาย
๗. จงอธิบายรายละเอียดในแผนปฏิบัติงานว่ามีอะไรบ้าง

กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนรวบรวมข้อมูลชนิดของงานบ้านที่บ้านของนักเรียน แล้วเขียนลงในตารางด้านล่าง

ชนิดของงาน	ลักษณะงาน		
	ประจำวัน	ประจำสัปดาห์	ประจำเดือน
๑. งานประกอบอาหาร			
๒. งานซักรีด ซ่อมแซม และตัดแปลงเสื้อผ้า			

ชนิดของงาน	ลักษณะงาน		
	ประจำวัน	ประจำสัปดาห์	ประจำเดือน
๓. งานทำความสะอาด เครื่องเรือนเครื่องใช้ ในบ้าน			
๔. งานตกแต่งและ ดูแลบ้าน			
๕. งานดูแลช่วยเหลือ เด็กและคนชรา			
๖. งานดูแลสัตว์เลี้ยง			

กิจกรรมที่ ๓ ให้นักเรียนเขียนรายละเอียดลงในตารางการปฏิบัติงานบ้านประจำวัน/สัปดาห์/เดือน ที่บ้านของนักเรียน โดยกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง

ตารางปฏิบัติงานบ้านประจำ (วัน/สัปดาห์/เดือน) ของ.....

ชื่องาน	จุดประสงค์/ ขั้นตอนในการทำงาน	วัสดุ อุปกรณ์	วัน/เวลา	ค่าใช้จ่าย	ผู้รับผิดชอบ

๒. ความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน

ความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) คือ กระบวนการคิดของสมองที่คิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่แตกต่างไปจากเดิมและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นความสามารถทางสมองของมนุษย์ที่คิดได้กว้างไกล หลายแง่มุม หลายทิศทาง นำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งของและแนวทางการแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ๆ การคิดสร้างสรรค์มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

๑. ความคิดริเริ่ม (Originality) คือ ลักษณะความคิดที่แปลกใหม่แตกต่างจากความคิดเดิม โดยการประยุกต์ให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นที่ไม่ซ้ำกับของเดิม และไม่เคยปรากฏมาก่อน

๒. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) คือ ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีปริมาณที่มากในเวลาจำกัด เช่น ให้ผู้เรียนวาดภาพต่อเติมรูปที่กำหนดให้ได้มากที่สุดภายในเวลา ๑๐ นาที

๓. ความยืดหยุ่น (Flexibility) คือ ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้หลายประเภทและหลายทิศทาง ตัดแปลงจากสิ่งหนึ่งไปหลายสิ่ง

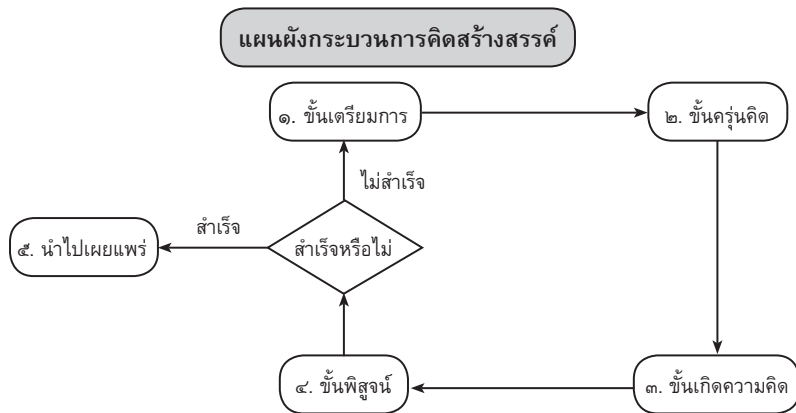
๔. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความคิดในรายละเอียดเพื่อตกแต่งหรือขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. ความคิดนั้นต้องเป็นสิ่งใหม่ (Original or New)
๒. นำไปใช้ได้หรือมีประโยชน์ (Workable)
๓. มีความเหมาะสม (Appropriate)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นการคิดที่เป็นกระบวนการ (Process) หรือเกิดจากกระบวนการทำงานของสมองในการคิดแก้ปัญหาหรือพัฒนางานจนสำเร็จ ซึ่งมีขั้นตอนในการคิด ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. **ขั้นเตรียมการ** เป็นการรวบรวมข้อมูลและประสบการณ์ มีการลองถูกลองผิด และตั้งสมมุติฐานเพื่อแก้ปัญหา
๒. **ขั้นครุ่นคิด** เป็นขั้นที่มีอารมณ์ความเครียดเนื่องจากการครุ่นคิด แต่ยังคิดไม่ออก
๓. **ขั้นเกิดความคิด** เป็นระยะที่เกิดความคิดในสมอง เป็นการมองเห็นวิธีการแก้ปัญหาหรือพบคำตอบ
๔. **ขั้นพิสูจน์** เป็นระยะของการตรวจสอบและประเมินผล
๕. **นำไปเผยแพร่** เมื่อพิสูจน์และตรวจสอบแล้วว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ที่ดี ก็นำไปเผยแพร่ แต่หากยังไม่สำเร็จก็ให้กลับไปเริ่มต้นใหม่

ประโยชน์ของความคิดสร้างสรรค์

ประโยชน์ของความคิดสร้างสรรค์ มีดังนี้

๑. ทำให้เกิดแนวทางใหม่ๆ ในการดำเนินชีวิตและแก้ปัญหาในการทำงาน
๒. ช่วยพัฒนาสมองให้มีความฉลาด ฉียบคม
๓. สร้างความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตัวเอง
๔. ช่วยยกระดับความสามารถและความอดทน
๕. ก่อให้เกิดเทคโนโลยีต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม ประเทศ และสังคมโลก

อุปสรรคของการฝึกความคิดสร้างสรรค์

อุปสรรคของการฝึกความคิดสร้างสรรค์แบ่งออกได้ ๒ ประเภท คือ

๑. **อุปสรรคภายนอก** ได้แก่
 - ๑) ข้อจำกัดอันเกิดจากขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม
 - ๒) กฎเกณฑ์ของสังคมหรือสภาพแวดล้อมภายนอก
๒. **อุปสรรคภายใน** ได้แก่
 - ๑) อุปนิสัย ทำที่
 - ๒) เจตคติของตนเอง

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

แนวทางที่จะส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้น สามารถทำได้ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

๑. ต้องฝึกคิดจินตนาการในเรื่องต่างๆ ที่สร้างสรรค์
๒. ฝึกตนเองให้เป็นคนกระฉับกระเฉง แคล่วคล่องว่องไว ไม่อึดอาด และเกียจคร้าน
๓. ยอมรับความสามารถและคุณค่าของตนเอง
๔. ต้องฝึกฝนให้เป็นผู้ที่เข้าใจ และเห็นใจความรู้สึกของคนอื่น
๕. พยายามทำงานเป็นทีมและแก้ปัญหาในการทำงานด้วยวิธีการระดมสมอง
๖. ฝึกความกล้าในการแสดงออก ทั้งด้านการคิดและการกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์

การทำงานร่วมกัน

มนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ตามลำพัง ต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่หรือเป็นกลุ่ม เพื่อทำงานหรือแก้ปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน

การทำงานเป็นกลุ่มจะเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีการระดมสมองเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ การทำงานเป็นกลุ่มจึงมีลักษณะเป็นกระบวนการที่เรียกว่า **กระบวนการกลุ่ม**

กระบวนการกลุ่ม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์และมีการดำเนินงานร่วมกันเพื่อนำกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การมีโอกาสดิเรกเรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มจะช่วยให้เราเกิดทักษะทางสังคม และขยายผลไปสู่การเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ที่กว้างขวางมากขึ้น จนกลายเป็นทักษะชีวิตในที่สุด

การทำงานกลุ่มจะช่วยให้เกิดทักษะทางสังคมและทักษะชีวิต

หลักการการทำงานของกระบวนการกลุ่มมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑. **ขั้นตระหนัก** คือ การที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มเห็นความสำคัญของภาระงานที่ต้องทำ ซึ่งกิจกรรมกระบวนการกลุ่มที่สำคัญ มีดังนี้

๑.๑ ประชุมเพื่อเลือกหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการกลุ่ม และตำแหน่งอื่นๆ ตามความเหมาะสม

๑.๒ มอบหมายงานให้สมาชิกทุกคนได้ทำตามความรู้และความสามารถ

๑.๓ สมาชิกร่วมกันอภิปรายข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม

๑.๔ เลขานุการกลุ่มต้องบันทึกการประชุมเพื่อสรุปเป็นรายงานการประชุมเพื่อนำเสนอในการประชุมในครั้งต่อไป

๑.๕ ก่อนเปิดการประชุมต้องมีการนัดหมายการประชุมในครั้งต่อไป

๒. **ขั้นวางแผนปฏิบัติงาน** สมาชิกต้องร่วมกันวางแผนว่าจะปฏิบัติงานวิธีไหน มีขั้นตอนอย่างไร ใครเป็นผู้รับผิดชอบ จะติดตาม ตรวจสอบ ปรับปรุง และแก้ไขการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ ได้อย่างไร

๓. **ขั้นลงมือปฏิบัติงาน** เป็นการปฏิบัติงานตามที่ได้วางแผนไว้ โดยมีตารางการปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้รับผิดชอบงานนั้นๆ ทำงานได้ทันเวลาที่กำหนด

๔. **ขั้นตรวจสอบประเมินผลงาน** เป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

๕. **ขั้นปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางาน** ถ้างานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข หรือหากบรรลุเป้าหมาย ก็สามารถพัฒนางานให้ดีขึ้นได้อีก

๖. **ขั้นสรุปผลงาน** เมื่อผลงานสำเร็จตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สมาชิกย่อมมีความภาคภูมิใจและชื่นชมในผลงานของกลุ่ม สามารถเอาประสบการณ์จากการทำงานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ระยะเวลาของการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ ระยะสร้างสัมพันธภาพ เป็นระยะของการเริ่มต้นในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้นำกับสมาชิกในกลุ่ม และระหว่างสมาชิกด้วยกัน

ระยะที่ ๒ ระยะดำเนินการ เป็นระยะที่สมาชิกมีความรู้สึกไว้วางใจและเชื่อมั่นในกลุ่ม มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จะทำให้เกิดความคิดใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาของกลุ่มและของตนเอง

ระยะที่ ๓ ระยะสิ้นสุดการทำงานกลุ่ม เป็นระยะที่ผู้นำกลุ่มต้องสรุปผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดในการทำงาน และให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันประเมินความก้าวหน้า

การทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม นอกจากจะทำให้มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นแล้วยังทำให้เกิดการเรียนรู้ได้หลากหลาย เช่น

๑. ได้ฟัง ได้มอง ได้คิดในมุมที่เพื่อนสมาชิกมอง

๒. ได้รู้ ได้เห็นสิ่งที่แปลกใหม่และสิ่งที่เรามองข้าม
๓. ได้มองเห็นรูปแบบการทำงานในแบบของคนอื่น
๔. ได้ทำในสิ่งที่เราไม่เคยรู้และไม่เคยทำมาก่อน
๕. ได้ฝึกการคิดและทำงานอย่างรัดกุม รอบคอบ และตรงเวลา
๖. ได้เห็นน้ำใจของเพื่อนที่ส่งผลโดยตรงในเรื่องของมิตรภาพและความเข้าใจกัน
๗. ได้ใช้ทักษะทางสังคมผ่านทางการประชุมปรึกษาหารือและผ่านการทำงานร่วมกัน
๘. ได้ฝึกการบริหารเวลา เพื่อบันทึกหมายเวลาให้ตรงกัน สมาชิกอาจต้องเสียสละวันหยุด เพื่อให้ว่างพร้อมกัน

หน้าที่และบทบาทของตนเองที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

การอยู่ร่วมกันในสังคม สมาชิกต้องรู้จักบทบาทของตนเอง มีความรัก ความสามัคคี ความโอบอ้อมอารี เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สำหรับหน้าที่และบทบาทของนักเรียนในฐานะสมาชิกของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน มีดังนี้

หน้าที่และบทบาทในฐานะสมาชิกของครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวทุกคนต้องมีบทบาทหน้าที่ของตนเอง ดังนี้

๑. ช่วยกันทำงานบ้าน
๒. มีความขยันอดทน
๓. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
๔. รู้จักตนเอง
๕. มีความกตัญญูรู้คุณ
๖. ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
๗. ไม่ประพฤติตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล
๘. ควรมีเวลาในการอยู่ร่วมกันและทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว
๙. ก่อนออกจากบ้านไปสถานที่อื่น ควรแจ้งให้คนในครอบครัวทราบ

หน้าที่และบทบาทในฐานะสมาชิกของโรงเรียน

นักเรียนต้องรู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเองในฐานะสมาชิกของโรงเรียน ดังนี้

๑. ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกฎกติกา ระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด
๒. มีความรักและเทิดทูนในสถาบันโรงเรียน
๓. มีความรักใคร่สามัคคีกันในหมู่คณะ
๔. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๕. มีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน
๖. ช่วยโรงเรียนประหยัดพลังงาน
๗. ช่วยเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน

การช่วยกันทำความสะอาดรอบๆ โรงเรียนเป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคน

หน้าที่และบทบาทในฐานะสมาชิกของชุมชน

ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนควรรู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเอง ดังนี้

๑. ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมายและระเบียบของชุมชน
๒. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาชุมชน
๓. ร่วมรณรงค์ในการปกป้อง ฟื้นฟู บำรุงรักษาสีลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
๔. ใช้สิ่งของและสาธารณประโยชน์ในชุมชนอย่างประหยัดและคุ้มค่า
๕. ร่วมกิจกรรมในการรณรงค์ต่อต้านสารเสพติด แหล่งอบายมุข และโรคระบาดในชุมชน

การช่วยกันทำความสะอาดชุมชนเป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. งานอาชีพมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตประจำวันของเราอย่างไรบ้าง จงอธิบาย
๒. จงยกตัวอย่างงานบ้าน พร้อมทั้งอธิบายลักษณะของงานแต่ละชนิดประกอบด้วยอะไรบ้าง
๓. จงบอกข้อดีของการเขียนแผนปฏิบัติงาน
๔. จงอธิบายความหมายของความคิดสร้างสรรค์ และขั้นตอนการเกิดความคิดสร้างสรรค์
๕. จงอธิบายความหมายของความคิดละเอียดลออ
๖. จงอธิบายเกี่ยวกับประโยชน์ของความคิดสร้างสรรค์
๗. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มีแนวทางใดบ้าง จงอธิบาย
๘. จงอธิบายลักษณะของกลุ่มที่ดี
๙. ระยะเวลาของการทำงานด้วยกระบวนการกลุ่มมี ๓ ระยะ ระยะใดที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จในการทำงานกลุ่ม
๑๐. จงยกตัวอย่างการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่

